

तथाऽपिअविद्वानिवशयनासनादिषुनबध्यते कुतः तत्रतत्रविषयेषुगुणान् इंद्रियाणि आदयन्भोजयन् तत्साक्षित्वेनवर्तमानः नतुस्वयमदन् एत
देवकुतस्तत्राह प्रकृतिस्थोऽपीतिसार्द्धेन यथाखं सर्वत्रस्थितमपिनसज्जते तथासविताजलेप्रतिबिंबितोऽपि यथाऽनिलःसर्वत्रसंचरन्नपितद्वत्
॥ १२ ॥ असंगेनवैराग्येणशितयातीक्ष्णयाछिन्नाःसंशयाःअसंभावनादयोयस्यसः नानात्वात् देहादिप्रपंचात् ॥ १३ ॥ कथंविहरेदित्यस्योत्त
रत्वेनवैलक्षण्यांतरमाह यस्यस्युरिति तद्गुणैःदेहगुणैः संकल्पशून्याभिःप्राणादिवृत्तिभिः विहरन्मुक्तइत्यर्थः ॥ १४ ॥ एवतावद्वद्धमुक्तयोःस्वसंवे
द्यमेववैलक्षण्यमुक्तम् इदानींकैर्वाज्ञायेतलक्षणैरित्यस्योत्तरतयापरैरपिसुज्ञेयंवैलक्षण्यमाह यस्यात्मेतित्रिभिः हिंसैर्दुर्जनैःअन्यैर्वाप्राणिभिः य
स्यात्मादेहःपीड्यतेयदृच्छयायेनकेनापि क्वचित्किंचित् अर्च्यतेवा सबुधश्चेत्तत्रनव्यतिक्रियते नातिविक्रियतइत्यर्थः तदुक्तंयाज्ञवल्क्येन यः

नतथाबध्यतेविद्वांस्तत्रतत्रादयन्गुणान् ॥ प्रकृतिस्थोऽप्यसंसक्तोयथाखंसविताऽनिलः ॥ १२ ॥ वैशार
द्येक्षयाऽसंगशितयाछिन्नसंशयः ॥ प्रतिबुद्धइवस्वप्नान्नानात्वाद्विनिवर्तते ॥ १३ ॥ यस्यस्युर्वीतसंकल्पाः
प्राणेंद्रियमनोधियाम् ॥ वृत्तयःसविनिर्मुक्तोदेहस्थोऽपिहितद्गुणैः ॥ १४ ॥ यस्यात्माहिंस्यतेहिंसैर्येनकिं
चिद्यदृच्छया ॥ अर्च्यतेवाक्वचित्तत्रनव्यतिक्रियतेबुधः ॥ १५ ॥ नस्तुवीतननिंदेतकुर्वतःसाध्वसाधुवा ॥ व
दतो गुणदोषाभ्यांविर्जितःसमदृक्मुनिः ॥ १६ ॥ नकुर्यान्नवदेत्किंचिन्नध्यायेत्साध्वसाधुवा ॥ आत्मारामो
नयावृत्त्याविचरेज्जडवन्मुनिः ॥ १७ ॥ शब्दब्रह्मणिनिष्णातो ननिष्णायात्परेयदि ॥ श्रमस्तस्यश्रमफलो
त्यधेनुमिवरक्षतः ॥ १८ ॥

कंटकैर्वितुदतिचंदनैर्यश्चलिपति अक्रुद्धोऽपरितुष्टश्चसमस्तस्यचतस्यचेति
॥ १५ ॥ किंच साध्वसाधुवाकुर्वतोवदतोवाजनान् नस्तुवीतनचनिंदेत योलौकिकव्यवहारेविमुखः समुक्तइत्यर्थः ॥ १६ ॥ अपिच नकुर्या
दिति योदैहिकेऽपिकर्मण्युदासीनः समुक्तः इतरोबद्धइत्यर्थः एतान्येवसर्वाणिमुमुक्षोःसाधनानिज्ञातव्यानि ॥ १७ ॥ यस्तुकेवलंशब्दब्रह्मण्य
भिज्ञः पांडित्यमात्रश्लाघी नतूक्तैःसाधनैस्तदर्थनिष्ठोभवेत्तन्निंदति शब्दब्रह्मणिनिष्णातः अर्थतः पारंगतोऽपिपरेब्रह्मणिनिष्णायात्ध्यानाद्य
भियोगंनकुर्यात् तस्यशास्त्रश्रमः श्रमैकफलः नतुपुरुषार्थपर्यवसायी अधेनुंचिरप्रसूताम् ॥ १८ ॥